

ינואר 2016, שבט התשע"ו

תקציר עבודת השולחן העגול המשימתי בנושא המערך התומך בניצולי השואה

השולחן העגול המשימתי בנושא המערך התומך בניצולי השואה התכנס לראשונה ביוני 2015, וקדמה להתכנסותו עבודת מיפוי והערכה של מספר חודשים. השולחן הוקם מתוך הכרה בכך שהתמיכה בניצולי השואה מציבה לנו אתגרים מורכבים יותר ויותר, כחברה וכמדינה.

בחינת תמונת הארגונים המסייעים לניצולי שואה אשר נעשתה במסגרת תהליך המיפוי וההערכה העלתה כי מדובר בזירה מרובת שחקנים; ישנם גורמים רבים בעוסקים בליווי ובתמיכה בניצולים: משרדי ממשלה, ועידת התביעות, מרכז הארגונים של ניצולי השואה, רשויות מקומיות, ארגוני חברה אזרחית, מתנדבים וגורמים פרטיים. כולם עושים עבודת קודש ולכולם מטרה משותפת. ועם זאת, לא תמיד עובדים ארגונים אלו בשיתוף פעולה ובתיאום.

בראש השולחן העגול המשימתי בנושא המערך התומך בניצולי שואה עומדים ארבעה יושבי ראש: גב' **עפרה רוס**, מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה; מר **אבי כהן**, מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי; ח"כ (לשעבר) גב' **קולט אביטל**, יו"ר מרכז הארגונים של ניצולי השואה בישראל; ועו"ד **שלמה גור**, סגן נשיא ועידת התביעות בישראל.

1

מטרות השולחן

מטרות השולחן כפי שהוגדרו על ידי יושבי הראש של השולחן הן יצירת **מערך תומך לניצולי שואה אשר ייתן מענה לצרכי הניצולים אשר מעבר לזכויות הכספיות**, ובכלל זה צרכים רגשיים, חברתיים, נפשיים ופיזיים, יונגש לכלל הניצולים בהתאמה למצבם הפיזי ויאפשר להם ניצול אפקטיבי של תוכניות ושירותים.

צוותי השולחן

במהלך החודשים פברואר ועד מאי 2015 ערך צוות 'שיתופים' תהליך מיפוי והערכה במסגרתו התקיימו ראינות, מפגשי היוועצות, קבוצות מיקוד וסקר לניצולי השואה, שהובילו ליצירת תמונה של הצרכים הרגשיים, החברתיים והפיזיים של ניצולי השואה וכן לגבי האתגרים הבין-ארגוניים במסגרת המערך התומך.

התובנות שעלו בתהליך המיפוי ואשר עיקרן הוצג בישיבת המליאה הראשונה, הובילו את פורום יושבי הראש וההיגוי של השולחן לבחור את הנושאים בהם התמקד השולחן בין החודשים יוני לדצמבר 2015. נושאים אלו נדונו על ידי שני צוותי משימה אשר הורכבו ואישו על ידי פורום יושבי הראש וההיגוי של השולחן, בהיוועצות עם חברי מליאת השולחן.

א. **צוות מענים רפואיים-נפשיים** התבקש למפות את צרכי הניצולים בהקשר של מענים רפואיים, פרא-רפואיים, נפשיים וטיפוליים תומכים בחלוקה לקבוצות הניצולים השונות ולגבש המלצות לטיוב המענים הנ"ל והנגשתם, תוך מיקוד באוכלוסיית מרותקי הבית.

ב. **צוות מענים חברתיים** התבקש לגבש המלצות לטיוב תוכניות ושירותים שתפקידם לתת מענה לצרכים חברתיים של הניצולים (בראשם - בעיית הבדידות), תוך ואבחנה בין צרכי קבוצות הניצולים השונות, ומתן דגש על התנדבות.

הצוותים התבקשו להסתמך ככל האפשר על מענים קיימים, ולבחון אפשרות לטייבם ולהנגישם, ובמידת הצורך - לבחון מענים חדשים.

צוות מענים רפואיים-נפשיים

ההמלצה המרכזית של צוות מענים רפואיים-נפשיים הינה כי יינתן שירות **תיאום טיפול** לניצולים עירייים המתגוררים בקהילה, המצויים במצב רפואי מורכב הדורש התערבות רב מערכתית של שירותי בריאות וחברה, ואינם מקבלים שירות של תיאום טיפול מגורם אחר.

מוצע כי מתאם הטיפול יסייע לניצול בדברים הבאים:

- חיבור ותיאום בין הניצול לבין מגוון תוכניות ושירותים קיימים - רפואיים וחברתיים - בהתאם לצורכי הניצול
- סיוע ביישום המלצות רפואיות
- זיהוי צרכים אשר ניתן לתת להם מענה באמצעות מתנדבים (בפרט - הפגת בדידות) וחיבור בין הניצול לבין מארג המתנדבים
- סיוע במיציאת זכויותיו של הניצול כניצול שואה

צוות מענים חברתיים

המטרה של עבודת הצוות החברתי כפי שהוגדרה על ידו הינה מתן מענה מעשי, איכותי, מקצועי וקבוע לניצולים שמרגישים בדידות תוך שיתוף פעולה, איגום משאבים ותיאום בין כל הארגונים.

ההמלצה המרכזית של הצוות היא **הקמת מארג מתנדבים**, שינוהל על ידי הרשות ויהווה שותפות אסטרטגית בין-מגזרית, בין ממשלת ישראל, רשויות מקומיות, ארגונים חברתיים וגורמים עסקיים במסגרת אחריות חברתית-תאגידית. המארג יפעל במקביל הן לחיזוק, תמיכה ותאום בין הגופים ההתנדבותיים הקיימים (ממשלתיים, רשויות מקומיות ומגזר שלישי), ברמה הארצית והמקומית, והן בפיתוח והקמת מערך התנדבותי חדש על ידי גוף מפעיל, שייצר פלטפורמות התנדבות שיתופעלו ברמה המקומית והארצית.

ההמלצה מתבססת, בין היתר, על מיפוי שנערך לארגונים/ גופים המפעילים מתנדבים להפגת בדידות.